Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

اهداء

خوار بزگرته

دشاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

دوهم اثر

PROPERTY OF ACKU 6185

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمېر	شعر	مخ
١	پيل	١
٢	عشق	١
٣	كائنات	٢
٤	دتالندې كوكار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	برېښنا	٧
٧	دتوتكی شور	٨
٨	نيالگی	٩
٩	دوربځ ژړا	١٠
١٠	ځاځكی	١١
١١	دبودی ټال	١٢
١٢	دشپونكی شپېلی	١٣
١٣	د شقق سره خبرې	١٤
١٤	مېږی څه وايي	١٥
١٥	د هېواد پسرلی	١٦
١٦	اې پغمانه	١٩
١٧	بڼ	٢١
١٨	سرو	٢٣
١٩	چمن وايی	٢٣
٢٠	دسحر نسيم ته	٢٣
٢١	غوټی	٢٥
٢٢	اغزی	٢٦
٢٣	گل	٢٧
٢٤	دپسرلی گل	٢٨
٢٥	دبلبل نغمه	٣٠
٢٦	دفوارې ساز	٣٠
٢٧	باد	٣١
٢٨	دتوتی سندرې	٣٢
٢٩	ځانگه	٣٢
٣٠	دحباب خندا	٣٣
٣١	شنه پاڼه	٣٤
٣٢	دسيندد خپو نغمې	٣٥
٣٣	ژېړی گلونه	٣٥
٣٤	خوږ انار	٣٦
٣٥	مېږی ته	٣٧
٣٦	سپين زر	٣٨
٣٧	كيميا بوټی	٣٩
٣٨	دغنمو وږی	٤٠
٣٩	دمچمچی ناره	٤١
٤٠	چينه	٤٢
٤١	منگی	٤٣
٤٢	طبی نباتات	٤٤
٤٣	چرس	٤٤
٤٤	يووږی انگوريم	٤٥
٤٥	دام او دانه	٤٦
٤٦	بندی كوتره	٤٧
٤٧	داورياز مزمه	٤٧
٤٨	واهم يوخيال	٤٨
٤٩	مېوه	٤٩
٥٠	دپښتونخوا غرونه	٤٩
٥١	خاوره	٥١
٥٢	تيږه	٥١
٥٣	كوچی	٥٢
٥٤	آسمانی پېغله	٥٣
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپين ږيری ماليار	٥٦
٥٧	دشكوفې جشن	٥٨
٥٨	دارغوان مشعل	٥٩
٥٩	دوربښمو چنجی	٥٩
٦٠	دشبنم مرغلرې	٦٠
٦١	مرگ او ژوند	٦١
٦٢	دبزگر چيغه	٦٢
٦٣	خپشاوه	٦٢
٦٤	تمباكو څه وايي	٦٣
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦٧	زركې ته	٦٦
٦٨	گلچين شاعر	٦٧
٦٩	خزان	٦٧
٧٠	پای	٦٨

﴾الف﴿

ښاغلی «مجروح» تقریظ

ښاغلی فنا.

ستا داشعار ومجموعه چه ما ته دي را کړي وه ما وکتله، او ښو شعرونه چه دي ما ولیدل خدای شته ډیر مي خوښ شو او ډیر خوند یې راکړ.

ستا په بعض شعرونو کښي شعري لطافت او ادبي قوت له ورایه ښکاري تا چه دشعرونو دپاره کومي موضوع گاني ټاکلي او کوم عنوانونه چه دې پیدا کړي دي دا پخپله ستا په ښه استعداد او ستا په ښه قریحه دلالت کوي.

که ته خپل دادبي تکامل سیر ته دوام ورکړی او په دې لار کښي ښو قدمه نور مخکښي لاړشي دپښتو په شاعرۍ کښي به یو ښه پیاوړی شاعر داعلامو په فهرست کښي زیات شي؛ او دپښتو دادب سنگر کښي به یو ښل ښه سپاهی پیدا شي او هغه به تۀ یې!

ته فنا یې مگر ډاډه او سه شعر به دې دایم باقي وي که خدای کول.

سید شمس الدین «مجروح»

د ښاغلی «الفت» تقریظ

دشاعرپسرلی ښاغلی فناصافی داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبی. رنګ کښیئی د اجتماعی ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نیولی دی دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبیعت لهمظاهرو او بشری فطرت سره ډیر ارتباطلری.

دغهځلمی شاعر یوازې لهګل اوبلبل سره کارنلری دوطن لهاغزوسره همآشنا دی اودهیواد لههرکانی بوټی سرهمینه او علاقهلری دده دځینو اشعارو عنوانونه کهدغنمو و زی، څانګه، شنه پاڼه تیبزه، خاوره ، اغزیمنګی، چینهاوداسې نورد نورو پهاشعارو کښی دغومره نهمومو .

فنا پهدغسی موضوعاتو کښی ډیر ښه نکات اومطالب پیدا کړیدیاواشعار بې اصلاحی رنګ لری ، ژبه یې ساده او روانه ده اوپه شعری پیرایه کښی ځینیاجتماعی معایبوتهګوتهنیسی مثلاً دپسرلی ګل پهخبرو راولیاوداپرېوایی:

چه غوټی و م له نسیمه شرمېدمه ✿ په ښو پاڼو کښی بلبل نه پټېدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✿ د بلبل خوږو نغمو سره آشناشوم
. . . . ✿ . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✿ پهبازارکښیمېپیسوباندېسوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلی چهخرڅیېزم ✿ زما نسان نهیم لهننګهمړاوی کیېزم

✿ ✿ ✿ ✿ ✿

همدا رنګه د تیبزې له سنګین عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلومیبزی خپل شعر پهشاعرانه رنګ داسې شروع کوی :

«دخو بانو دزړه تشبیه له ماسره کیېزی ، دعدالت په تلهکښې دکم او زیات مقیاس او معیار زهیم ، زمرد لعلاویاقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غیبزکښی ځای لری ، د وطن دخپلواکی پهجګړهکښی د مجاهد ینو سنګرزهیم له مانه د عزم اوثبات کلك درس واخله، دهرې مانیاو ودانی تهداب زه یم او ددنیالوړې مانی اوښکلې بنګلې په ماباندېټینګېولاړېدی»

له دغې لنډې تبصرې نهښائی د ښاغلی فنا دشعر رنګ او ډ و ل څه نه څه معلوم شویوی، زهدغهاشعاردقدروړبولم اوپهښه سترګهورتهګورم.

۳۸/۸/۱۲ ګل پاچا «الفت»

دښاغلی «بېنوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فنا پسرلی نه دی چه پسرلی یې د بقا خزان وی، بلکه له دې پسرلی څخه پخپله دبقا بوی پورته کیږی .

زه د فنا شاعرانه جذبات و ته په درنه سترګه ګورم، خصوصاً دده ساده او روان سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه دده دا پسرلی به خزان ونه لری او پرله پسې به رنګارنګ ګلونه دده د طبع په بڼ کې په غوړېدو وی ، چه د ذوق دخاوندانو دماغونه معطر کړی، او داهغه وخت کیدای شی چه دی په خپله دښکلا په تماشو کی فناشی لکه چه پخپله وایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ما جار کړی ستا له مخ نه دی هزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف «بینوا»

دبناغلي «ربنتين» تقريظ

دشاعر دپسرلي له ننداري څخه مې پوره خوند واخيست، ددې پسرلي غوټۍ غوړېدلي، او بيا دعشق په ستاينه خوله پرانستې ده. په دې پسرلي کښې رنګارنګ ګلونه غوړېدلي او هر راز وزمې پکښې چلېدلي دي.

په دې ګلونو کښې يو خوږ بوی پروت دی؛ چه د هر چا زړونه پرې تازه کيږي په دې پسرلي کښې په مزه مزه دبلبل نغمې، دتوتيانو سندرې دسيند دڅپو شور د شپونکي دشپېلۍ سوزناکې چيغې او ربدل کيږي.

ددې پسرلي دسحر په نسيم مخ پټۍ غوټۍ غوړېږي، د دې پسرلي باد دخوارانو پيغامونه شته منو ته رسوي:

دخوارانو پيغامونه را سره دي ★ رسوم ئې د بډای عشرت سرای ته

غرض داچه دشاعر په پسرلي کښې دژوندانه ډېر رازونه اوخوندونه شته دي.

لکه بوی چه دګل په پاڼه کښې پټ دی دغسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې ځان نغښتی دی خوده دروانې او نازولې نرمې طبعې پلوشې پکښې غلی غلی ځليږي.

داسې ښکاري چه فنا دزړه په فتوه شعر وايي اودزړه دخا وندانو دپاره يې وايي نو ځکه په زړه کښې لار پيداکوي زه پوره هيله لرم چه داځلمی شاعر به نور هم دشعر پسرلي ښايسته کاندي او دشعر دباغ وبڼ ګلانو ته به نوره تازګي هم وبښي.

۳۸/۱۰/۱۴ صديق الله «ربنتين»

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنګه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنګ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمګړې آرزوګانې او نیمه خوا ارمانونه شته.

او لکه څرنګه چه د وږمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه د ښاپېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په ځېرمات او بېرته‌شی، همداسې دالهام او مفکورې له مخې پرده لېرې کیږی او د شعر په ژبه دده د آرزوګانو معما تفسیرېږی

د شاعر د زخمی زړه د داغونو په ګلخانه کښې د ننه د آرزوګانو غوټۍ هم وده وکړه، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزوګانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د درد مند او غمناك ژوند خزان کښې د آه او اوښکو په چلېد و د نوی ګل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب په تودو وینو اوبه شوې ده.

دا نوی ګل معنوی ګل دی. د دې ګل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه او مالیار د شاعر پاکې آرزوګانې دی.

که څه هم دا ګل ظاهری رنګ و بوی او د صورت ښکلا او عطر پکښې شته. ښکلا او عطر پکښې شته سنګار نلری خود سیرت

د دې ګل تنکۍ پاڼه ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوګانو پشان رنګینه ده خو په باطن کښې د درد مند شاعر د زېړې بڼې او د بېوزلو خوارانو دا بترو څېرو او د یتیمانو د څېړو ځپلو مخونو هنداره ده.

دا ګل کله کله د شړشم د ګلو پشان د بېوزلو تیارې خونې روڼې کوی یا د شهید د قبر سر ته د لاله د څراغ په څېر سوزی.

او کله کله دا ګلان د جنتی شانتې هېواد دوچو میرو او د ښتو نود تورو خاورو په غېږ کښې، د لاجورد د تك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زیړ و ګلونو په رنګ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان را شنه کېږی او د نا پوهۍ او بېکارۍ او یا د بېوسیلګۍ په تورتم کښې زمونږ د حیات په اوبو وده کوی.

هو! د دې نوی ګل معجزه خو داده چه که څه هم یو ګل دی خو ډېر رنګونه

لري، ددې ګل در نګونو ليدل اويا او دبوی او عطر د کيفيت او ماهيت کشفول او بويول ډېره باريکه نازولې قريحه او حقيقي بصيرت غواړي او که نه ډېر ممکن دی چه دا ګل لکه د وچو ميرو دمغيلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرېږي .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقيقي هدف مقصد ا و مرا م څېره او د افـکارو خيالونو ، انديښنو او تصوراتو تصويرله ورايه معلومېږی پردې ګل باندې دپسرلی باران اوزلي، دخزان طوفاني بادونه اودژمي دو اورو يخنی څه اغېزه نشي کولای .

ځکه چه د دې معنوی ګل تازګی او طراوت د ذوقونو د سمسورتيا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی د ی .

يوائې ا و يوائې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او ياد مړاوو احساساتو او مړو ذوقونو ساړه بادونه پرې ولګېږی نو مړاوی او بيا پاڼې پاڼې شی .

او دا هغه وخت د ی چه د شاعر د رنـګينو ګـلانو ځينې ډك د اشعارو ديوان د زمانې د ګلچين لاس ته ولوېږی ، پاڼې پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګار کښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادي او ژوند سرنوشت دی محو او فنا شی .

هو! دا ګل درنځورې ځوانی او د دردمند ځلميتوب د پسرلی او شاعرانه ژوند يونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګينو خيالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی او په همدې يو ګل د شاعر د تخيل دنيا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته يوه عجيبه دنيا لری له دې کبله چه د شاعرانو د تخيل او تفکر ډول سره توپيرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښيی او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق او قريحې په سترګه ګوری .

ديوه شاعر د عشق اومينې په دنيا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه او ډښايست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټۍ چه د خندا په نسيم وغوړېږی ، د تورو سترګو نرګس چه د بها ر ی په خما ر سره شی ، د جـګو د نـګونښتری قـا متـو نـو د ناز رفتار چه قيا متونه او محشرونه را ولی د سپينې سينې په باغچه کښې چه انار ګل نيسی ، په سور ګلا لی مخ باندې چه د تور خط سبزه را خپېږی ، د ناز نازيو چه د شاعر دماغ معطروی او مستوی ، د پيکی او خال دام ودانه چه

زړونه ښکاروی‌دا ټول دحسنا وښکلاپه جهان‌کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوی کله چه د مینې مستې پیغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زېړ گل و ټومبی نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوری وځلېږی اود نا کامې مینې دبیلتانه په تورو شپو کښې یې ډیوه ولېګیږی اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سروزرو خیالی تاج زدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لری او شاعر نه غواړی چه د ده شعر دې هم خزان‌ولری .

د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی وی .

نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلې‌ځانګې په ژمې کښې هم شکوفه‌کوی او د خزانی وچوپاڼو توپېدل یې هم د زېړوگلونو جوړ باغ دی .

نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمګړتیاو د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :

فرد و وایی د جامعې د پاره او نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پاره .

هو! د دی نوی پسرلی نوی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شاعرنوی شعر دی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په نندارتون کښې لنډ شانتې د تخیل او تفکر پرده بېرته‌کړېده او ډېرې رنګینې ننداری او صحنې یې لیدلی دی .

خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظاهر و په ظاهری خط و خال او ښکلا ندی غولېدلی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عناصر و دباطنی کیفیاتو او خواصو د ادراك فلسفې ته ور نژدې او ښه ځیر اوژور شویدی دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او خبرو ته غوږ نیولی او د دوی سره غږېدلی اوراز و نیاز یې کړی دی .

دلته د شاعر نازولی خیال د بوډۍ په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپینو ښاپېریوسره زانګی .

شاعر چه‌کله وګوری لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په څادرکښې مخ نغښتی دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شی اوځان غلی کړی ..

هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې ورېځې شته خو د ښه صورت‌د حجاب په څېرننګین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ، کومې ځاځکې

چه لدې وربځو نه اورېږي هغه د درد نيمه خوا او پاکې اوښکې دي .
دلته د آب يو څاڅکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حيات له الماسونه هم ډېر گران دي

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحيا خولې اود ژوند او به د څاڅکو په پياله کښې ، ځان ورښيی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگينو لمنو تماشا او دبېگناهوو ينو دطوفان ننداره کوی.

د شاعر د وربځو اوڅاڅکو په‌کنايه او استعاره کښې‌معنی بې پردې اوبې‌آبه شوې نده .

د شاعر د پسرلی تا لندې د آسمانونود (سا ، رې ، گه،مه ،په،ده نی) په‌اوو پردوکښې دژوند زيراوبم ساز غږوی

ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفی‌نه پيدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زېری دپوې روښانې آيندې د افق په سرليك کښې په‌سر وزرو ليکی .

هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستايی .

دا يواځې شاعر دی چه دبلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسير کوی چه په‌گلرخانو کښې وفا او په پسرلی‌کښې بقانشته خونه‌هغه‌شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووايی

شاعرخوڅکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر يې په لاس‌کښې نيولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطردگل‌رنگين‌او ښکلی مخ له‌ناپاك او بدنظر نه ساتی.

هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو څو ښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعرته درشوت خوروواو خاينانوگرفتاری اود ظالمانو غرغره کول وربه يادوی .

د شاعر د پسرلی په دام کښې دريا د تسبوپشان سپينې‌کوترې نه کښېوزی‌او د چال وفريب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه‌گيرېږی .

کله چه دلمر دزرينو وړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلاليو مخونو باندې دشرم و حياد خولو دانې او يا د سرخ رويو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.

هو دشاعرخمخانه اوميخانه‌دانگورودانه ده

شاعر دپسرلی په‌مکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حر کت سبق
او د شین زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له وني نه د ثبات استقا مت
او راستی درس اخلی او پوهیږی چه‌دراستی ثمر تل زرغون دی.
دفواري ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال
دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژونــد او مرگ پند او عبرت ورکــوی
دردېدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په ښکلا نه‌غولېږی.
ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انگولاوړپه‌یادېږی
د شاعر تېز نظر دپنبې په غوز کښې د سپین سروکنډوښځو څرخه د غریبانو
د خامتا اودمړو د کفن کارگاه لیدلای شی
د سیندد اوبو چپې د شاعر پــه غــوز کــښې دوچــو میــرو سنــدرې وایې .
ځا نگه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وایی چــه : ز ه مېوه لر م او د
خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاون‌اومرستې لاس‌یم اې بډایا نو تاسو هم
خوارانو او له پښولوېدلوته د مرستې لاس ورکړیٔ او اې ظا لمانو اوزوړورو
په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کویٔ .
خوارشاعر وچی‌ځانگې ته ځکه په توده مینه‌گوری چه په ژمی کښې دخوارانو
سړې کوټې تودوی .
د شاعر په نظر کښې هربوټی او خښو خاردکاروز یاراودلوړهمت د سیور ی
لاندی کیمیا بوټی دی .
د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه یواځې‌شاعر پوهېږی چه‌وایی:
د پیســو ســوزول زما چال او سره زر په ایــروبــدلول زمــا کــمال د ی .
کله چه آزاد شاعر په قفس‌کښې دبندی توتی ، اسیر مارغه اوگرفتار بلبل‌او
یا د انسانی عاطفې په لاس‌کښې دبنده شوې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او
په انسانی رحم‌باندې دنفرین‌استولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو
د خــم او چم پــه لیدلو د استعماری شوم سیاست د چا ل وفریب د خاطرو په
فکر ولوېږی .
اوکله چه په بازار کښې درنگینو د ستودستوگلانو څرڅول د شاعر په سترگو
کښې دا غزیو په څېر چوخ شی بیانود ښکلو رنگینوپېغلود څرڅو لوپه سودا
کښې ولوېږ ی اودگــلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنگینو منــگلو
پشان سوربنکاری

(ی)

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پټه ولگېږی چه څرنگه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمگړ تیا ؤ با ندې استهزاء مسخرېاو لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بنډې د لوړ ا و ږمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بېخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دېږمختنگ او نهضت لاردېد مضرو نباتاتو له خنډو خاره پاك اونوی گلان او نیالگی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومـانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله‌فضانه د خپلواشعار و دپسرلی‌بڼ ته رابښکته شی.
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی‌کال د ځلمی سره ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې‌توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوزې خوزې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره څانگې او پاڼی چك چکې کوی اوسروه په چمن کښې ناڅی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پېغلې سره غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه‌دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ‌اودشعر و ادب له گلزارنه‌یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی گلا ن او یو څه خنډ و خار را ټول کړه او بس چه‌گوندې هغه به هم د دې مادی زمانی په‌بازارکښې څه ادبی‌قیمت او معنوی رزښت ونلری .

محمدجان « فنا » صافی

بسم الله الرحمن الرحيم

پیل

ستا په‌نوم چه هم رحمن او هم رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غواړم
زما د پېره گناه کمه ته عظیم ئې

عشق

عشق د مینې او رښتیا وفا جوهر دی
د اخلاص او قربانۍ ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولې اقرار د زړه باور دی

کائنات

په هر ځیرو کړه د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیر دی پاکل شوی
لوی ښتن لری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مناسب و رته دربار دکائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډیره ښکلې
په صنعت د کر د ګار دکائناتو

محبت به درنه هیر شی د خوبانو
که دې و لیده سنګار د کائناتو

یو نظر وکړه چمن ګلشن بید یاته
څه ښایست لری بهار دکائناتو

په دښتو نو کښې اغزی پن کښې ګلان دی
غم او عیش دی په کنار دکائناتو

د لید و او اند ښښو د پاره وړ دی
لاله زار او خاره زار دکائناتو

ښه ورځ رشه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار دکائناتو

پسرلی شی او بیا دوبی منی ژمی
یو ګړی نشته قرار دکائناتو

کله باد شی یا طوفان د سیلاؤ نو
د اوبه خاوری غبار دکائناتو

کله واوره او باران کله ژلۍ شي
را او ریږي په خپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دي
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو
که دیوان دی که ملك که جن پری ده
ټول شامل دی په قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښیږده
ډك له کیفه مرغزار دکائناتو
ته د لمر او دسپوږمی رڼا ته ګوره
منور شه په انوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دی بې شمار دکائناتو
د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
و اخله درس له کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان اوکمی نشته
تل مدام جاری دی کار دکائناتو
ښه ئې ښکلو منظروته نظر و کړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوك ئې نشی کړی اظهار دکائناتو
په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداریون دی په هزار دکائناتو
د قدرت په ننداروکښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرگ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مي پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښې
یو کومه د ژوند ساغیبي آواز یم
مړ اوې ځمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غزوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سارې گه مه په ده نی مي آسمانونه
داو وېردو عجب زیرو بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه هر دوکښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوانوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزگار دی
چه هیواد موهیوادان او هم سمسورشي
وخت د گښت او بزگری او نوی کار دی
نوې سا په طبیعت کښې را پیداشوه
ژوندی شوی په قدرت د کرد گار دی

دشنو پا ہو په د فتر کښې ليکل شوی
کائناتو کښې دخدائ قدرت آشکاردی
چه نسيم په چلېد و شو هرې خواته
له هو سه پـه نڅا و ر ته ځنا ر دی
د سپين زر پشان و يالې اوبونه ډکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردی
د څپو اود مو جـو پـه خـوزه ژبـه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د ر و د يو ا ر د ی
دکا کـل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او د تاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن تـه را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جگ کړو
دگلا نو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان شين دی لاجوردغوندې روښانه
لمن ډ که په لا له د کـو هسار د ی
شرو شور نه قيامت جو ړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکار غانو خېل ملکو ځينې فراردی
قمرى جوړه کړه پهسروه کښې بياجاله
پهدښتونو کښې بيازرک پهنازرفتاردی
هنگا مې د محبت تـازه شو ې
بلبل بياپه شور فريادا و په چيغاردی

دچمن بوټی طاؤس غوندې ښايسته شول
شين توتي په شان باغوکښې په ګفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره ګلان بيا
سور ګلاب دتور بورا دمينې يـاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعيش ونوش شو
ساقی راکړه څدوپيالې چه نوبهار دی
پرخه بيا دګـل ګـلاب کړه مېلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو ديـار رخسار دی
شکوفې د غوړيـد و څادر په سر کـړو
پـه غاړه ورتــه ځلمی د شا خسار دی
د غوټـې نجونـې شوې نـاوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بيا زخمی په خار دی
د چــمـن پېغله د بـاغ ځلمی واده شول
پهر ځای کښې دخوښی مجلس روی کار دی
ملکـه د عطرو بوی چـمـن تـه راغـلـه
شـاهنشاه د پسرلـی کـړی دربار دی
بـيـا تـازه شو د لا لـه د ځـګر زخـم
د مين د زړه شا هـد ګـل د ا نـا ر دی
د ر ښتين عشق کاروانو نه خو ځېدلی
ا و د شمعې د لمبو نـه پتنګ جا ر دی
را روانه قا فلـه شـوه د ا رمان بـيـا
روح تـازه د چـمـنـونـو په ديـدار دی
په ذوقونو کښې مستی ګرمی پيدا شوه
دګل بوی وړی هرچا ځينې اختيار دی
غوړېدلی دی غوټی د شعر په بن کښې
بيا مې زړه له جوش خروشه بيقرار دی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوند کښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو ورېځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو ګمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت لاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آیندې یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شریك وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پېغلو سره یو شیء په هر کار کښې
ګوریء زه هم له منفی مثبت پیدایم
یو پر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څړیکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د تو تکی

شور

غاړه‌مې سره ده‌خو خونداره نه‌یم

سینه مې سپینه ریا کاره نه یم

زه تور او سپین او سره رنګونه لرم

دو رنګی نلرم مکاره نه یم

که څه هم زیاتې لرم تورې بڼې

خوزړه‌مې سپین دی ګنهګاره نه‌یم

لکی مې دوه تاره ده‌څیر شه ورته

زه تش ګفتار او بی کر داره نه‌یم

ما چه پیغام د نوی کال راوړی

نو د زوړ فکر طر فداره نه یم

زه انسان نه‌یم هم جنس نه‌خوروم

(فنا) ظا لمه ستمګا ره نه یم

نیالگی

د صبا بنه غټه و نه نن نیا لگی یم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یم

زه به‌ستا دلاس امما شمه یو وخت کښې
ما ته مه گوره په کمه که کمکی یم

تر بیې نه مې یورپ هم غافل نشې
که‌نه سترگو کښې دگل پځای اغزی یم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پرورش که مې و نشی وچ لرگی یم

بې آبې نه‌مې بنه سا ته چه و چیږم
که‌مې آب (فنا) په ځای ونو سری یم

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه دلمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و باسه او به د حیات
بریښنا ، دغرونو بنا پیر ګېته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅویې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لېرې چه رڼا شي جهان
محوه داستا په تماشا شي جهان
داباران نه دی چه پرتار اځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

اورېدلی د غمونو له آسمان یم
د یتیم د تو دو اوښکو ترجمان یم
نورو څاڅکو سره کله چه یوځای شم
رانه جوړ شی لوی دریاب سیلاب طوفان یم
زه په خوله دمچمچی کښې خوږ ګبین یم
خو د مرګ ټکی په خولو د ښا ماران یم
شی سمسور هر هغه ځای ته چه رسېږم
جل و هلو ته دژوند دوا درمان یم
د صدف غېږ ته چه ور سېږم د ر شم
که د تیږی زړه ته ورشم لعل مرجان یم
خوږ شربت یم دخوږو په پیمانه کښې
خو د زهرو سره جوړ دمرګ اعلان یم
زوړ خمار یم د شرا بو په پیا له کښې
په رنګین مخ دخولو د ناز باران یم
د نا کسو لیه رخسا ره ځخېد لی
زه د شرم او د حیا او بو پښـا ن یم
آبرو مندو سره ټکی د آبرو یـم
له الماسه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنګین دبوډۍ ټال یم
دجمال آسمان کښی زه ښکلی هلال یم
لوړ درشل زه د ښایست دنو بهار یم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هاریم
زه رنګینه ښه تا بلو دطبیعت یم
یو شهکار اعلی تصویر دحقیقت یم
یا د مځکی ښکلې پېغلې ته پیزوان شم
یا دګلو غاړکۍ زه دآسمان شم
دلمر وړانګې زما غشی زه کمان یم
دژړا تفسیر د اوښکو ترجمان یم
دمرکز ټکی دانه محیط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرویانو خاص وعام دی
اتحاد او همر ټکی دلمر رڼا کړم
تجزیه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شی
بوډۍ ټال دیار په وروځو کښې ترسرشی
ښاپېرۍ زېړې اوښې یاسرې اوسپینې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نینې
نارنجی، تور اوآبی زېړ شین اوسپین یم
د(فنا) ګلابی شعر غوندې رنګین یم

دشپونکی شپیلی

ز ه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم ښایسته پسونه وری او میږې
شنه وابښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیایم
له پستی او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور اوزما گور همدا کوهسار دی
زه ښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکیدلی‌نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لیوانو
تنفرمې له‌ظالم‌اوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلی مې خورا ډیرشیرین گفتار دی

د شفق سره خبري

دسرو شونډو وخولګی غواړي په غاړه کښي
سره لا سونه دي تا و شو ی له ګردن بيا

له هيچا سره وفا د دنيا نشته
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګله من بيا

د صبا په هنداره کښي د ې ښودلی
د هيوا د د شهيدا نو سو ر کفن بيا

د سحر ستوری به ستا د داغ شاهد و ی
بې ګناه خون د ې ليدلی يې غمجن بيا

دا د کو م دا ړي شبخون دی په تا شوی
که د ې لار د شپې نيولی کو م رهزن بيا

تا نا مو س د ز ما ني ا بتر ليد لی
ده په سر و و ينو رنګينه ستا لمن بيا

د فلك چه زړ ګی شين دی (فنا) پو ه شه
راضي شوی دی د کو م خوار په کشتن بيا

میږی څه وايي.

مخلوقا تو کښې یو ډیر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرما ن یم
کائنات دی اوس څلمی سپین ږیری کیږ ی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان یم
رسیدلی ماته ډیرقوی همت دی
پروانه کا چه ظا هر کښې خوا رنا توا ن یم
آذوقه مې ټولومه لور په لو ر ې
ټینګک ثبات عزم لرم ډا ډه په ځا ن یم
خوښ مې ندی بې مو قع راحت عیشو نه
ځکه تل مدا م د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکو مت لرمه ځانته
زه یو غړی د لو ی کور او خاندان یم
متحد چه و ی ملت نه خرا بیږی
زه د دغې مفکور ې ښه امتحان یم

د هیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت د هاند زحمت او کار د هر دهقان شو

خبر راغی د وږمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښۍ کاروان روان شو

پسرلی شو په ښا رونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربار و کړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست لره حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په ننداړو تازه روح د هر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا د وران شو

بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو

قافلې د خو شبویی شولې روانې
بیا له عطر ولخینې ډک چمن بوستان شو

سم اوغر بیا په خود روګلان ښایسته شول
بڼ ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخېږی رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څپرورته باران شو

د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوتلی
د ښت او غر دز مرد سره یک سان شو

لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ښی
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو

چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګی زخمی غاټول پشان شو

دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو

تور بور اد محبت له بر کته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو

په شئه سروه کښې توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو

بیا پاختکه ناست پرڅانګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفوارې کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشارګویا زبان شو

لورپه لورې دخوښۍ سازونه موج شو ل
په غزل نغمو و یلو سیند روان شو

د شمال په نری ساز کښې څنا ر ناڅی
او قمری ورته له شوقه غزلخوان شو

ټولې ځانګې خوشحالۍ نه کړی چک چکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د لیلی مجنون په یا د شوې
له وحشی ګلا نو ډک چه بیا با ن شو

شکوفه د ځانګې غوز ته ګوشواره شوه
نسترن په سپین څادرکښې بیا پنهان شو

نسیم واخیسته خو لګۍ بیاله غوټۍ نه
د سنبل پیکی ز ما غو ندې پریشان شو

د بلبل سره غاړ ی ه شو ه د ګل ځا نګه
د مینو بیا پو ر ه د ز ړ ه ا ر ما ن شو

ما په نظم د ګلا نو ا میل جو ړ کــه
چه ګلا نو ځینې ډ ک ز ما دیوان شو

د بها ر ا و د غا ټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه د ر مرجا ن شو

اې پغمانه

روح پرو ر ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسي سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د گلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړم بنکلی بوټی
د بلبلو په کښې شو ر او وا ویلاده
په درو کښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هر چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حا صل شی
گڼو ځانگو کښی د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړگـی کښې غـور ځنگونـه
په آسمان کښې د ې د ستوروښه نڅاده

لکه ډك جام د شراب له نشو ډك یې
تا کښې خوند د خوار لسمې‌شپې رڼا ده
لکه تاج یې د کابل پر سر لو ېدلی
په هر گوټ کښې د ې د ښکلو ناز خندا ده
ته دښکلوزړوکښې ځای لرې‌پغما نه
توره خاوره د ې د مینې کیمیا ده
ښاپېرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته یې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې‌شیدا ده
ښه مظهر ته د ښایسته جمال ښکلا یې
چه مینه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت یې
هره تیزه دې شاعر ته یو دنیا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عیش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غریب سودا ده
غېږ دې خوار غریب بډای د پاره خلاص دی
ته دردمند یې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته همږاشه تما شې له
چه په خونه د غریب کښې څه غوغا ده
چه درې ته دې درځم خیبر رایاد شی
خدایږو بې بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښایست په نندار تون کښې مې لیدلی
بقا نه لری دنیا آخر (فنا) ده

بن

گلالي شود گلانو په گلزار بڼ
ښکلي شوی دخوبانو په انوار بڼ
د گلانو بوټو څانگو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په هر کنار بڼ
د شيد وغوندې رواني او به سپيني
د الماس او درقطرې لری آبشار بڼ
بيا دزړه اوسپين گلانوموج طوفان شو
هر طرف لری د سرو گلو قطار بڼ
ترانو او زمزمو خوږو نغمونه
بيا ډك شوی د مرغانو په چيغار بڼ
د خوشبو گلانو بوی چه ترسوزموشي
سلبوی له هر يوچا ځيني اختيار بڼ
په غاړه ورځي دڅانگوسره څانگې
چه رسېږی پېغلتوب ته د انار بڼ
د گلانو امېلونه په لمن کښې
د خوبانو تماشوته انتظار بڼ
دليدوشوق کښې به هر گوره حيران شي
د قدرت په لاس ښايسته شود بهار بڼ
په جمال د طبيعت کښې محوه شوی
په ارمان د تماشو کړمه د چار بڼ
ننداروله يې هر څوك هيله من دی
لری ځکه په زرگونو خريدار بڼ
د خوبانو په جفاکښې ځگر خون شوم
په گوگل کښې مې لرمه دا غدار بڼ

رنځېد لــې مینــا نو ته تســل د ی
د زخمی زړګیو داغ ته لاله زار بې
ګل دګل له رویه رنګ اخلی ګلشن کښې
تازه کــېږی د خوبانو په دیدار بې
هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټوټې وی
دګلرخ مالیار په لاس که شی تیا ر بې
چه میلې شی دخوبانو په ګلشن کښې
روښـا نېږ ی د مخونـو په انوا ر بې
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړشی درباربې
د غو ټۍ زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بې
ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې ولوېږی ناچار بې
په تعظیم به دې شمشادځنارو لاړ شی
ستـادنازپه تلوبه وکړ ی افتخاربې
د ګـلا نو ټو لې پا ڼې به شی تو یی
که د ناز په سترګوو ګوری دلداربې
که څه هم لری خورارنګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لر ی رنګین رخساربې
تورباڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته کــړلی د ی د خُا ر بې
(فنا) شو ی د بنــکلا په تما شو یم
ماجارکړی ستا له مخ نه دی هزاربې

سترو

را ښو د لی طبیعت را ته هنر دی
چه زرغونه د راستۍ مدام ثمر دی
د اخلاص و فا ثبات چه په کښې نشته
ځکه قامت کله قیامت کله محشر دی

چمن وایی

غوړولی چه مې شین بخمل خادر دی
هوازکړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لوری لرم سور او سپین اوزیړ ګل
زمرد لعل و مرجان زما زیور دی
چه سمسور ګل وګلزار یم پسرلی کښې
خاکساری او تواضع زما هنر دی
ښکلوم به یې نازکبدن او پښې لاس
که په غیږ کښې زما پروت ښایسته دلبر دی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د بېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلان واړه خندان کړه
باغ اوراغ دخوشبویی سره یوشان کړه
د غوټۍ غوږ ته د مینې ترانه شه
ورنه واچله صبرخیری ګریوان کړه

PROPERTY OF ACKU
6185

چلېد وسره تازه کړه د چمن گل
دعیسی دم شه ژوندی مخکه بوستان کړه
د گلانو وزمې وچ ډا گو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تا لید لی بهار و نه خزانو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبان کړه
اې قاصده د مجنون د قبر سرته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلېانو تنبلانو قلمرو کښې
د جنبش اوحرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وباسه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندو زړونو دردا و رنځ درمان کړه
غوټۍ وسپړه د زړونو اې نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
رابېدار کړه وینې څلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېر ژوندنه
نوی کال شونوی ژوند او کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغام یوسه
دوی خبر په ژوند او حال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بېایانو ته د دوی ژوندون بیان کړه
سترگې خلاصې کړه دښکلو او بدرنګو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحا د مینې ګلونه
معطره د وطن بڼ ا و بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا یوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټۍ

نه یوازې بڼ کښې د بلبلو دلربا یمه
زه د خوږو شونډو و سره هم لږه آ شنا یمه
ډیر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پروا یمه
پاڼې مې رنګینې اوتنکې دی د رخسارپشان
زه د ښایسته مخ دلوی کتاب تفسیر معنا یمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږوشونډو و د خو لګیو تمنا یمه
نن مې پسرلی د رنګ اوبوی دی خزانېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا یمه
نن یمه غوټۍ صبا به ګل اوبیا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا یمه
لوی دفتر دیوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګویا یمه
ډیر خمار نشه لری خندا دغوړېد وزما
څکه د خوږو رنګینو شونډو و معما یمه
کله د شبنم میو ته جوړه میخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پیاله کله مینا یمه
ژوندمې دلګیر ی ځګر خونی نه ترکیب شوی دی
اوس لا د مالیارنا محرم لاس ته په سودا یمه

کله چه نظر په بد نظر شم پائېي پائېي شم
زه ډېره معصو مه پـاك لمنه با حيـا يمه
شين بستر دپاڼو کښي اوڅانگوسره غېږپه‌غېږ
زه پرته په غېږ کښي د مجنون‌لکه‌ليلايمه
مخ نه‌مې طواف‌کوی نسيم ترصباڔن پورې
ناڅی راته ستوری د سپوږمۍ په تماشايمه
زړه‌مې د(فنا) پشان‌زخمي‌زخمې په‌وينورنگ
مه‌غولېږۍ خلکو که ظاهره په خندا يمه

اغزی

ښه خوراك يم د‌اوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان يم
زه گل نه يم چه بلبل پرمامين شی
د خنجر غوندې تېره‌بڼو پشان يم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان يم
کله‌کله اوبه شوی يم په وينو
ښه رنگين او تازه گل د بيابان يم
د شهيد زخم کفن گناهم بېد ياکښې
هم د گل بلبل دمينې ترجمان يم
زه د گل آب وحيا ساتم په بڼ کښې
تېره توره مې‌په‌لاس ښه نگهبان يم
ځگر خون شم چه په‌لوځو پښو چو خېږم
د پرخون لاس ښکلولو په ارمان يم
د دې خاورې سره مينه لرم زياته
(فنا) سترگو د دښمن کښې مغيلان يم

گــــــــل

مخ گلابشونه‌ېغوټۍاوسره‌رخسارگل
ستاپه مخ کښې مې لیدلی د بهارگل
چه‌امیل‌دې‌دگرېوان پرسینه‌پروت دی
ځگر خو ن شو له دې غمه دانارگل
گل‌اندامې‌خپله گل بې‌مخ د ی گل دی
خنداگل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور اوشین ا و زېړ په شنوپاڼو ښایسته‌ټول
هره خواکښې راشنه‌شوی دی بې‌شمار گل
رنگ او بو ی یې له خو با نـونـه زړه وړی
ډ پـر خوبا ن لری د حسن خریـد ا ر گـل
دا دگــل پــه حــق کښې لـوی ستم جـفـا ده
چــه لــه ځـا نـگو ځینــې وشکوې‌ه الیارگل
چــه د رنــگ اوبــوی وفــابقــایــې نشته
ځــگــه نــلــری خزان کــښې ا عــتبارگل
چه په سموغر ودښت‌کښې غاټول موج شو
د میــن د زړه د ا غونه شول گــلزارگل
د چشمانو په بادام‌کښې نرگس شین دی
د ا عجب چه ما لید لی د ی بېما رگل
تبسم ســره چــه شونــډې وغوړېزی
سوزوی می د سکروټو په انـگارگل
د(فـنـا) د پـاره سـتـا حسن بهار دی
له رخسارنه‌به دې‌جارکړمه هزارگل

د پسرلی گل

چه غوټۍ وه له نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوه ك شبنم کړو
نو بلبل مې لېونی دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولگۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته لــه حیا نه
په نشه د پیغلتوب چه و غوړیز م
نو بلبل سره په مینه نه مړیــزم
پناه غواړم له ناپاکو ستر گو خارنه
لکه وخېژی چه تور خط له رخسار نه
غوړیدل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښۍ غــزل دزړه ترانې وایی
زما رنگ بنایسته مخونو سره سیال دی
په ښه رنگ دزړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډېر ښه عطر سازیږی
په عطرونو مې خوبان واړه نازیږی
په ښېره کښې مې دښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌بنه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی بنه خوشروی یم
غوږ ېدل ز ما سحر کښې خند ېد ل د ی
لوږمعراج مې په‌وېښتانو کښې ټومبل دی
د ښایسته نجو نو او پېغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو ز ه محتا ج یم
دماغونوکښې‌مې بوی‌نشه پیدا کړی
دپېرخوبان‌مې‌دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په‌ګرېوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفوکښې‌خوبان ږ د ی
کله پائ‌ې پائ‌ې شم د چالمن‌کښې
کله شمه دپښو لاندې پەچمن کښې
کله‌واخلمه خولګۍ له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټي نه جدا کړی
په‌بازارکښې مې‌پیسو باندې سودا کړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلې چه خرڅېږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کېږم
چه بلبل سره‌په‌مینه کښې رسوا شم
په‌خزان کښې پائ‌ې‌پائ‌ې له‌حیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کېږم په‌ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالـم کښی د گل میڼی کړم مشهوره
په‌مرغانو کښی له مانه رسوا نشته
د گــلانو له ښایست نه می عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صو رت یې‌مه‌غولیږه خـزانیږی
گلالی مخکښې چه آب وحیا نشته
په ښه‌بوی عطر او رنګ و نه غولیږي
لباسی خلکو کښې صدق و صفا نشته
پروانه‌د گل‌طواف کړی شربت‌اخلی
زمانه کښې بی مطلبه آشنا نشته
د شبنم غـوټی له راز ه‌عبرت‌واخله
چه دنیا کښې بی ژړا نه خندا نشته
اې(فنـا) شاعره‌دا زما نغمه‌ده
زه‌تـل وایم چه دنیا کښې بقا نشته

دفواري ساز

ټیټ و پاس هسك و ژور به وی هر کله
څو دامځکه دا آسمان او داگردون دی
د عـروج سره‌هـر گوره تــنـزل شته
که‌آسمان ته‌هم‌څوك‌خیږی سر نګون‌دی

چه هر څومره ډېر چګېږي پورته کېږي
دلوېدلو درد يې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زير اوبم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانون دی
په دې مرګ اوژوند پروامه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

باد

د بزګر غنم به بېل کړم له وښو نه
دکو څو خاورې به پورته کړم هوا ته
زماساز کښې څا نګې پاڼې ونې نا څې
دا نغمه به غزومه بېنوا ته
بې پروا يم حقيقت نه نه تېرېږم
د مه ېيوما جرا وا ړمه بېديا ته

ما ليدلې ډېر عيشو نه بنې چړ چې دی
د خاناتو افسانې وايم ګدا ته
د خوارانو پيغامو نه را سره دی
رسوم يې د بډای عشرت سرا ته
يم استاځی د يتيم کو نډې له خوا نه
د ژړا احوال به وو ايم خندا ته

د مخو نو رجا بو ړنه نقا بونه
زه به يو سمه د اتول بلې دنيا ته
دخوبانو په کا کل به کوم لوبې
زه به لوځ کړ مه مخونه تما شا ته
دا چه ډېر لرم قلوا ر او زر تېرېږم
د (فنا) دشعرپيغام وړ مه بقا ته

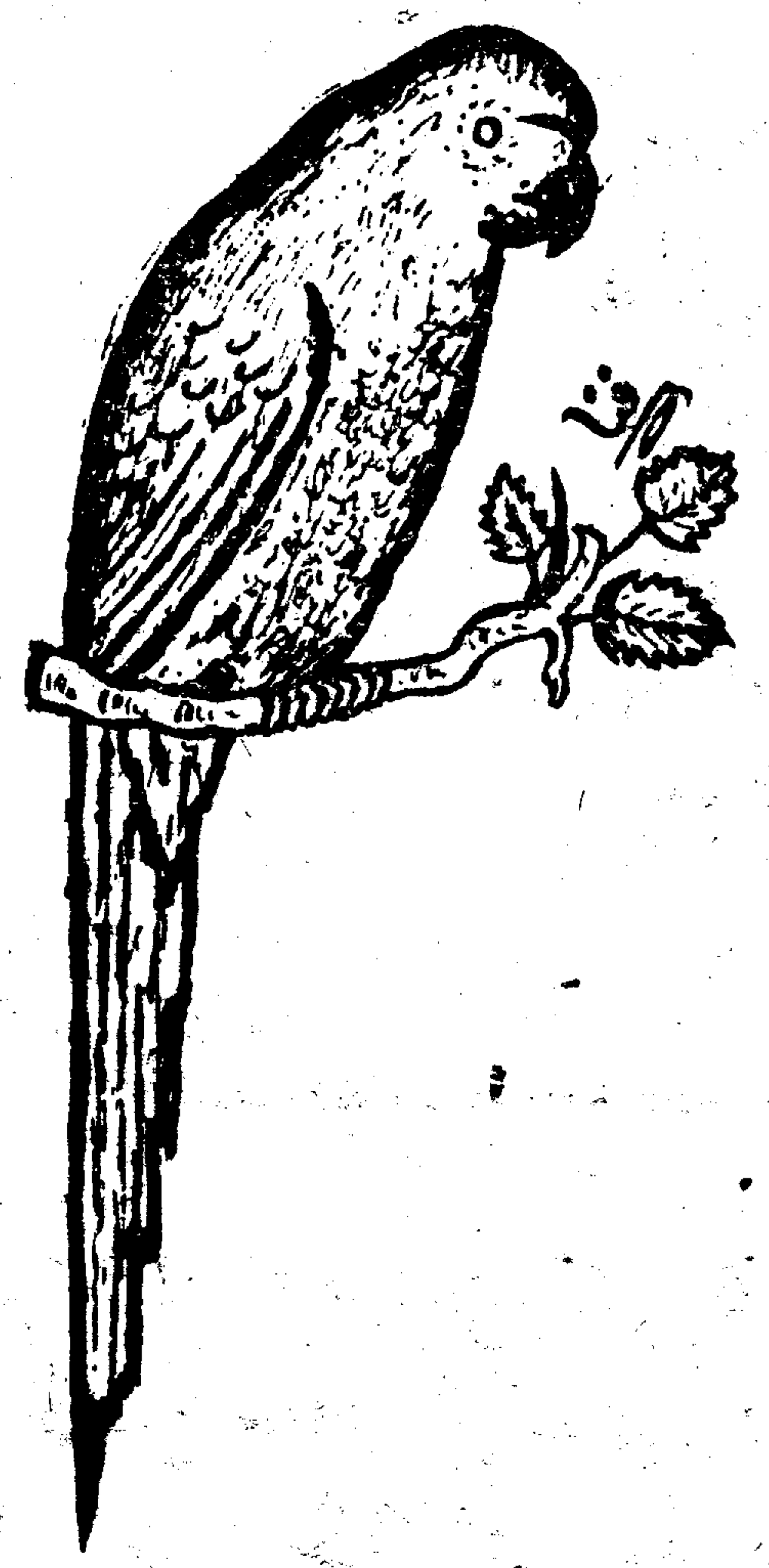

دتوتی سندري

بند يم قفس كښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناكام دی زما
داستعمار زندان بهكلهشي ورا ن
د خپلواكۍ نعمت مرام دی زما
بڼ اوچمن می تل مدام ياد پږی
زرغونی سروې تهسلامدیزما
چه په قيمت د آزا دۍ نه يی پوه
تاته دا خوږغزل حرام دیزما

د تربيې منطق ناطق كړمه ره
خوږ و نغمو سره كلام دیزما
چه بی تعليم اوجاهل پاتې نشیء
داشور فرياد سحر ما بنام دیزما
زه په تعليم كوم خوږیخبرې
بی سوادانو ته پيغام دی زما
چه نصيحت كوم ناپوه ته (فنا)
سخنورۍ كښې لوړ مقام دی زما

څانګه

دښکلا ښايست دپارهښهخدمت كړی ✫ ګلالی ګلان زما ګلزار د پاره
پاڼه ، ګل، لرګی مېوه مې ګټوره ✫ شکوفهزمادبڼسينګارد پاره
داغزی نښترمې لاس كښې دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پاره
كهتوتې توتې په تبر شمه خير دی ✿ چهجوړ بزمهجګدارغدارد پاره
چهوچېږمهپژمی كښې خدمتكړم ✿ دغريب د نغری انګار دپاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس يم
دمېو ؤ نعمتارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته هم‌په رازدڅانګې پوه‌شه
پورته نکړې لاس‌دچاآزا ر د پا ره

دحباب‌خندا

پیدا شوی د څپو له انقلاب یم
په‌نړۍ کښې دژوندون په‌هیڅ حساب یم
حوصله‌مې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زه‌طافت دځپل سانلرم سیماب یم
ما توی زما بیبنه د څاڅکو تیزه
دنیستی‌په‌پیمانه کښې زوړ شراب یم
بې‌له مرګه مې خلا صون‌او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګیر شوی په‌ګـرداب‌یم
اې زاهده زه هم تل مدام‌ثنا کـړم
د عدم د خانقا منبر محراب یم
دایوه خند ا زما د ژوند تعبیر دی
د دنیا وفا پایښت ته‌خوږ خـواب‌یم
بې آبی می په ژوندون کښې‌نه خوښېږی
نو دمر ګ تلا ش می‌ډېر دی چه‌بېتاب یم
زړه مې، چوی چه دمظلوم ژوندون را یادشی
دظالم دکور پشا ن خراب یم
ما نه واخلیء د بقاعبرت‌درسونه
دژوندون دفلسفې‌بنه لـوی‌کتاب یم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی‌نه یم پېژ ندلی‌زه‌حباب یم

شـــنـــه پـــا ڼـــه

معرفی د لوی ښتن قـدرت د پـاره
یـمـه ژبـه د ثنا صـفـت د پـا ره

غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د ښا یسته و نو ښکلا ز ینت د پا ر ه

چه و چیږمه د اور د و زخ ته لمبه
اوس چـه‌شنه یمه بوستان جنت دپاره

دڅادرلاندې‌مې‌سوړسیوری مدام وی
مسافر تــه څــو شپبو راحت‌د پــاره

پسرلی کښې مې معلومــه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خد مت د پاره

په لمن کښې ښې خوږې میو ې لرمه
انسانا نو تــه لــذ ت نعمت د پــاره

سمسور تیامـی نـتیجــه د اتفاق ده
لوی کتاب یـم دولس وحدت دپاره

پرده پوش یم د ګلانو په چمن کښې
دحیـا ، شرف، نامـوس عفت د پـاره

رانه جوړه زیړه‌پاڼه شی خزان کښې
د دنیا دژو نـد (فـنـا) عبـرت دپاره

★ ★ ★

د سیند د څپو نغمې

زه ورو ورو قطرو ځینی پیدا یمه ❊ هم د اتحاد الفت معنا یمه
څاڅکو ته مې مه ګورئ په کم نظر ❊ وېره وکړئ مانه اوس دریا یمه
کله طوفاني انقلابي شمه ❊ وخت د سېلاؤ نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ❊ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ مزل مې نه دی ځم بحر و نو ته ❊ زه د عظمت لویه دنیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ❊ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلئ ❊ زړه مې ډک له غمه په ژړا یمه
مځکه د بنست بېدیا زرغونولای شم ❊ بنه نعمت دلوی څښتن وړیا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ❊ د ر ددبیا بان ته بنه د وا یمه
زه مستي جذبې دسمسور تیا لرم ❊ رنځ د شاړو مځکو ته شفا یمه
ژوند بښی ذیرو حو ته قطرې زما ❊ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې مې دمیني درګوهر لرم ❊ وچو تورو خاورو ته کیمیا یمه
درس د ټیټ و پاس دی مدوجزر مې ❊ ساز د زیرو بم کښې په نڅا یمه
کارمې پر مختګ دی بېر ته نګرځم ❊ لو یه مدرسه دارتقا یمه
وایمه سند رې د (فنا) د شعر ❊ ژوند د سا کښا نو ته بقا یمه

زیړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ☆ پسرلی کښې زه خزان یم
زه د شمعې د سر تاج یم ☆ پتنګا نو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ☆ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د درد شا هد یم ☆ د مین د رنګ قاصد یم
بنه رو بنا نه مې رڼا ده ☆ که د چاستر ګه بینا ده
د شړ شم د ګلوبا غ یم ☆ د غریب د کور څراغ یم
زه په تور و شپو چمن کښې ☆ یمه بله ډ یوه بڼ کښې
د (فنا) د شعر لمبه یم ☆ زه د سر و زرو ټو ټه یم

خوږ انار

زه خپله پیا له کښی خوږ شربت لرم
ډك او زخمی زړه لـه محبت لـرم
څوك نـدی خبر دزړه پـه حـال زمـا
سور پـه وینـو ښه رنگین سیرت لـرم
نـوم چه مې ایستلی په مېو ؤ کښی دی
زه د سر و د انــو ښه جمعیت لـرم
زه دانې دانې گلگو نو او ښکو کړم
ځکه نـو داغـی داغی فطرت لـرم
ډك چهمی زړگی د ی لـه غمونـو نه
زه دډکـو ز ړ و نـو مـصیبت لـرم
پوښ کښې مې ځان ښه په آب ساتلی دی
زه لـه زما نـې ځینـې عبرت لـرم
ځان مې پټ ساتلی په پر دو کښی دی
نه یـمـه بې شرمه ځـان له پـت لـرم
ظلم پـه مظلوم زخمی ځکـر کـړ مـه
زه بـې رحـمـو زړونه شکـایت لـرم
پوه شـه ا ې (فنا) زما د زړه پـه راز
راز مې خپل ساتلی خـوږ طینت لـرم

مڼې ته

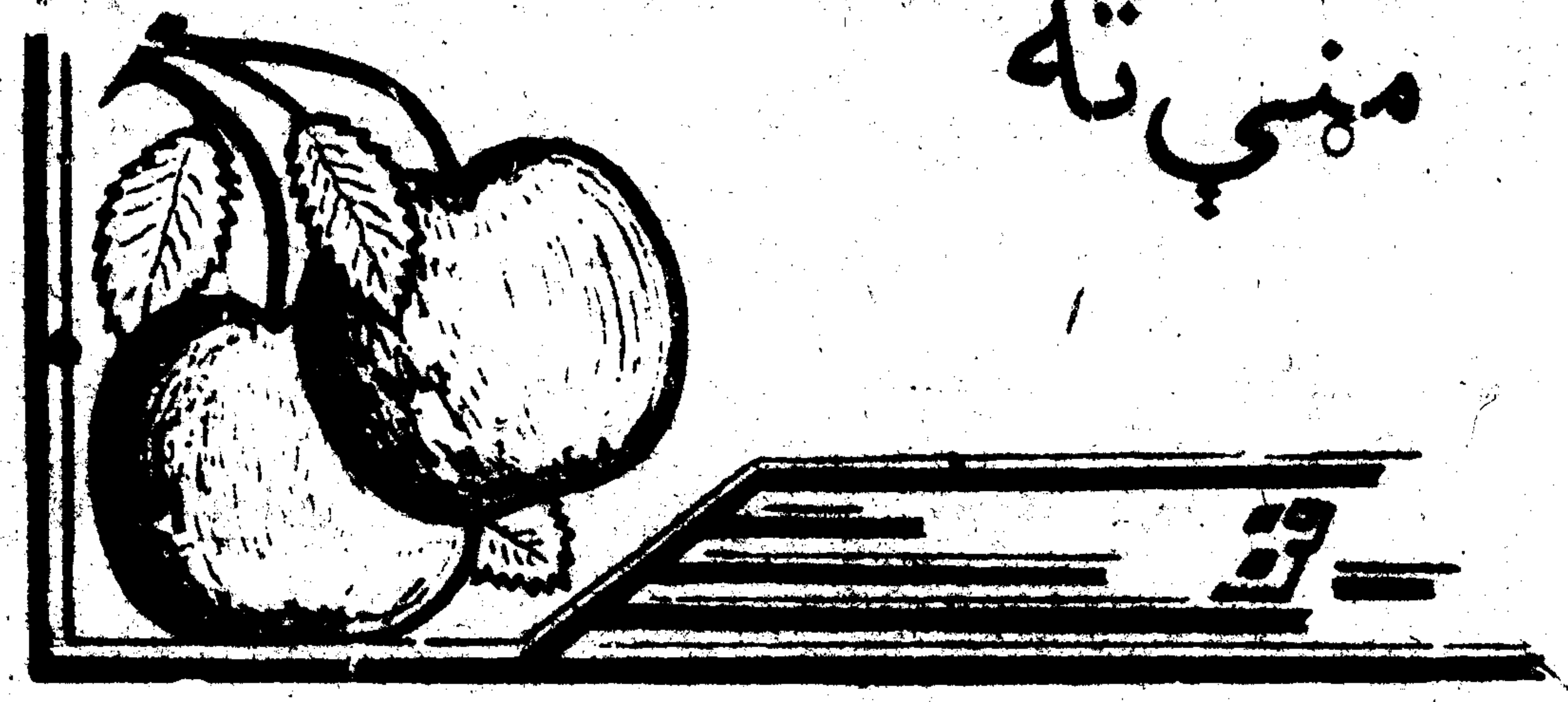

نن مې بیا دخولې او به خوږې خوږې شی
چه په زړه د استا شیرین خوند ای مڼې شی
جوړ وی جشنو نه بڼ کښې شګوفه ستا
هم منظوره خاص و عام ته ده میوه ستا
خوږ رنګین او درد لمند زړه لرې شفایې
چه د زړو نو تقویه ته ښه دو ایې
د ورنګې ستا لری ډېرې معنی ګانې
د شاعر په یاد وې ماجرا ګانــی
د شاعر د زړه پشان ګلګون پر خون یې
درنخور شاعر پشان زیړ وزبون یې
په ظاهر که یې دور نګه زړه دې سپین دی
ښه دی پېژ نــم باطن دې ډېر شیرین دی
ستا په رنګ کښې د خو ښې او غم تفسیر شته
ستا په غبږ کښې د عاشق معشوق تصویر شته
کم خو نی له لاسه زیړ دی نیم بدن ستا
دمظلوم په و ینو سور ښکاری کفن ستا
زیړه خوا دې د یتیم مخ ښو زلی
ګلالی مخ دې رخسا ر د ناز ولی
بدایانو نه ریات ښکاری را ته ننګ ستا
چه غافل ته دی خوارانو نه زیړ رنګ ستا

کم دې نشی دا ښکلا او خو شبویی ستا
تل مدام دې وی مېو ږکنبی سرخ رویی ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښې لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شی مُربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ونبی گله رښتیا چه ته سپین زر یی
چه دتور و خاورو سپین ښکلی ثمر یی
زړه دې چوی ځکه له ډېر ه بی صبر ی نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبر یې
د خوارانو بېا یا نو پرده پوښ یی
د پاکی مظهر یې ځکه تاج په سر یې
پاك لمنه یی ظاهر باطن د ې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی در نه جوړ دراز همرازشی
بیادسپینو اندامـو نوخـوږ همسر یی
دسپین زړی خواردتن سپینه خامتایی
دسپین سر و سر کنبی سپین ښکلی څادر یی
چه د ژمی سړو شپو کښې واورې اوری
د خـوار انـو بېـوزلـو تود بستـر یی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشی نـوسره زریـی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فـنـا) دستر گو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

یو سپین زیری بوډا ډیر ضعیف نا توان و
د طمع سره ژوندون ورته ډیر ګران و
د اغزی د بنت و بیدیا سره یې کار و
تل مدام به د سپین زیری دا روزګار و

اصطلاح سره بوډا با به خارکش و
غیرتی و با همت او زحمت کش و
لور او پری یې را واخیست لاړ بېدیاته
یوه ورځ بوټو اغز و پسی صحراته

په بېدیا کښې ښه ګرمی وه سره غرمه وه
کانړی بوټی خاوره مځکه ښه توده وه
ځوځ اغزی بوټی یې ور ټېل بېدیا نه
یو لوی پېټی یې را جوړ که شا و خوانه

له ډېر کار او ګرځېدلو نه ستومان شو
د ځوانۍ قوت او عمر په ارمان شو
د پېټی سیوری ته کښېنا ستړه ستومانه
پیاز سکړ لک یې نوش جان که ښه پرېمانه

د اغز و پېټی په شار هی شو ښار ته
ماز یګر ستړی ستومان را اغی بازار ته
په پیسو یې اغزی خرخ کړه یو دوکان کښې
بریالی شو د همت په امتحان کښې

دې بوډا ته هر اغزی شو کیمیا بوټی
د همت په برکت د طلا بوټی
د (فنا) نظر کښې کار زحمت طلا ده
هر اغزی و ته ښه او بوټی کیمیا ده

دغنموو زی

د جنت د ښکلې ونې خوږ ثمر وم
د دنیا له شرو شوره بی خبر وم
د شیطا ن په شـر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سر گردان پـه ماعالم شو
د دانو د معما مې، دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یوبزگریم
زه د گرانې خاورې پاك او گران ثمریم
په سختئ خوارئ تو دوخه کښې د لمر بیا
رېبل شوی یم پهلوردخوار لو گر بیا
د غـذا پـه نامـه هـر وخت مکر م یـم
دسترخوان دخوار بډای کښی محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیرشوم
په بې طمعه او پاك لاس د یوفقیرشوم
سلطنت کښې ښکلی تاج زه دباچایم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدایم
زه هم خاورنه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سرتاج او سرفراز شوم
چه منظور دټول جهان شومه خاکسار یم
دانسان خـد مت کـو مه چه تـاجدار یم
بی نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر دپاره و کړې خد متو نه

د مچمچی ناره

د هر نېش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نېش کښې ایښی طبیعت دی
د موندی رسېږی زیان دخیر خواه گټه
د لړم چیچل زما شیرین فطرت دی
سودوزیان د ی د نیت پو رې تړلی
نیك او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حد ای که څه هم دی دتولو خونظر یې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
دباران څاڅکی په هر ځای کښې یوشان وی
د لړم په نېش کښې زهر زما شربت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږوی
تریخ او تریو می خوش یې خونده هم لذتدی
نفس مې پاك دی له مرداروچه گبین کړم
مادگل په عطر وکړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار دخوږ نظام یو
خپل باچا سره مو مینه محبت دی
که خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش کړه
دز حمت غیږ کښې آرام کړ ی راحت دی
ا تفا ق نه مو گبین د ی پیدا شوی
که هوښیاریې تا ته لوی درس دعبرت دی
دژوندون معجون له غم خوښی ترکیب شو
ځکه تریخ دی مرگ که څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته د ا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښی خوږ شر بت یم
زه په‌دښت‌بېد یااوغرو کښی‌لوی نعمت یم
ډ یرمې خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړ ی یم د پیغلو سنګا رونه
له روڼو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښوپیغلونخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پیغلی ګوری مخ‌زما په هنداره کښې
زه ګومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شو نډ ولا سو مقا بله شم
بیا نو ډکه د شرابو سره پیاله‌شم
زه د دوی د غېږ تصویر په غېږ کښی اخلم
د ګړو زلفو ځنځیر په غېږ کښی اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځا ی د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اوریدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډېر نازونه
غاړه کېږی زما غاړه کښې یاران تل
مرور او پخلا کېږی مینان تل
ډکو ی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله‌اوبه ا وبه شی خورم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منگی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منگی
نو ځای لری که چیری وکړي افتخار منگی
ته چه له نازه د مین په مرگ پروانلري
څنګه دي اېښی په تندی باندې دا خوار منگی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له ډېره غمه
نن چه مې ولیده په غېږ کښې د دلدار منگی
اې عزیزا نو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږدئ
یوه ټوټه د لحد نښه په یادگار منگی
خود به یې پېغلې په تخرگ یا په تندی گرځوی
د تواضع په اور چه وسوزېد خاکسار منگی
او ښکې یې تویې شوې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معطلو مېږی محبت کښې گرفتار منگی
دې نه خبرؤ چه خوبان بې په تندی گرځوی
نو ځان ستی که د سکرو ټوپه انگار منگی
دسپینو لېچو په غاړه کښې د ډېر عیشونه کوې
د زړه منگی دې راته ماتکه پدې کار منگی
زه د یوې تراخې خبرې په ازمان پاتی یم
ته ښکلو ې سرې خوزې شونډې وار په وار منگی
پېغلې مدام څکی په سروشونډو ستاله خولې نه او به
نو د شرابو پیمانې دې تا نه جار منگی

زه د پستو نریو ملاؤ ډېر هوس لرمه
کاشکې زر خاوری شم چه جوړ کړی را نه یار منګی
هر ما ز یګر دمستو پېغلو قا فله کښې (فنا)
بخت و طالع ته ګوره څنګه شو سرد ا ر منګی

طبې نباتات

بیشکه لوی څښتن مو ډېر کریم دی ❖ دی حقیقی شافی او لوی حکیم دی
بې او چمن کې جوړ روغتونو ګوره ❖ دښت و بېد یا کې درملتونو ګوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشفا ❖ ځینو ګلا نو کښې اکسیر د دوا
جام د ګلونو کښې شهدو نه پراته ❖ داغزی نېشکې هم زهرونه پراته
په تورو خاورو کښې کیمیا وګوره ❖ په هریو بوټی کښې د واو ګوره
د طبیعت غېږ دې روغتون دی فنا ❖ چه مرګ علاج ستا د ژوندون دی فنا

چرس

د ګلو بوی مې خما رونه لری ☆ عطر مې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او د صحت د پاره ☆ دښمن د ننګ او شجاعت د پاره
زه د خپل دوست سره دښمن یم مدام ☆ هریو آشنا می زر خرید دی غلام
زه عقل و ذهن د جنون د پاره ☆ بربادی غواړم د ژوندون د پاره
ما نه پرهېز وکړی مضر نبات یم ☆ د ژوند دښمن د بد بختی ممات یم
راشه که غواړې ننداره تون وګوره ☆ د لېونتوب د ژوند افسونو ګوره
زه په لوګی کښې ډېر کیفونه لرم ☆ هره غوزه کښې عالمونه لرم
چرسی پرواز کړی اند پښنو کی زما ☆ سپوږمی ته خېږی په نشو کی زما
ډېر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لېونیان لرم زه

یو وزی انگور یم

یو وزی انگور یم نمونه د جمعیت یمه
ډیر خوږ اتفاق لری دانی زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینی له خوږو ځینی
ټولوته منظور د شیرینی په برکت یمــه
بی مـــی میکده ده دشربت ډکی پیا لی پــه لاس
ډیر ښه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینی
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به شی سیلاب کښی دخمار او د نشو زما
زه په مذو جزر د او بو کښی کیفیت یمه
تېرشه له خودۍ ځینی که غواړی معجزی زمــا
اوریمه اوبو کښی دمستۍ سوړ حرارت یمه
کیف می جوړوی وحشی حیوان اهلی انسان ځینی
یو څاڅکی اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاکندی انسان چه جوړوی له مانا پاک شراب
اصل زما پاک دی دپاک خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه می دزاهد کره
زه هم یو مخلوق دپاک ښتن یم عبــادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی میوه می انسانانوته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمــه

هلـه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کېږمه
کله‌چه‌دسرو شونډو پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخیـالـونـوپـسرلـي وبنـه هـوا وه
شیـن چمـن بـڼو بـوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې‌ښې‌مېلې‌چرچې یاران و و
ښې مېوې خـوږې اوبه هر رنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ‌کښې ښه خوشحا لـه
دماڼـي پشان یـي ونـو کښـي وه جا لـه
بوټـي غوښـې به ددې مـارغـه خـوراكو
خـوږې‌سرې وینـي اوبـه‌دده‌دځښاك و
دامارغه به ګل خوږی نـورې دانـي هـم
بد لو لـي بی د خپل بڼـو جا مـي هـم
یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بـڼ کښې
د مرغانو دام یې کېښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بیـا اسـیر شو
د ا مارغه‌نه و خایـن او رشـوت خـوارو
دده بـڼ مـاڼـي ژوندون حـرام مـردارو
دا دانـه د خـیـا نـت رشـوت دانـه وه
دخایـن دښـکـار د پـاره بهـانـه وه
دا صـیاد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام ځلقـې وې
د خا ین په د واړو پښو کښې‌زولنې و ې

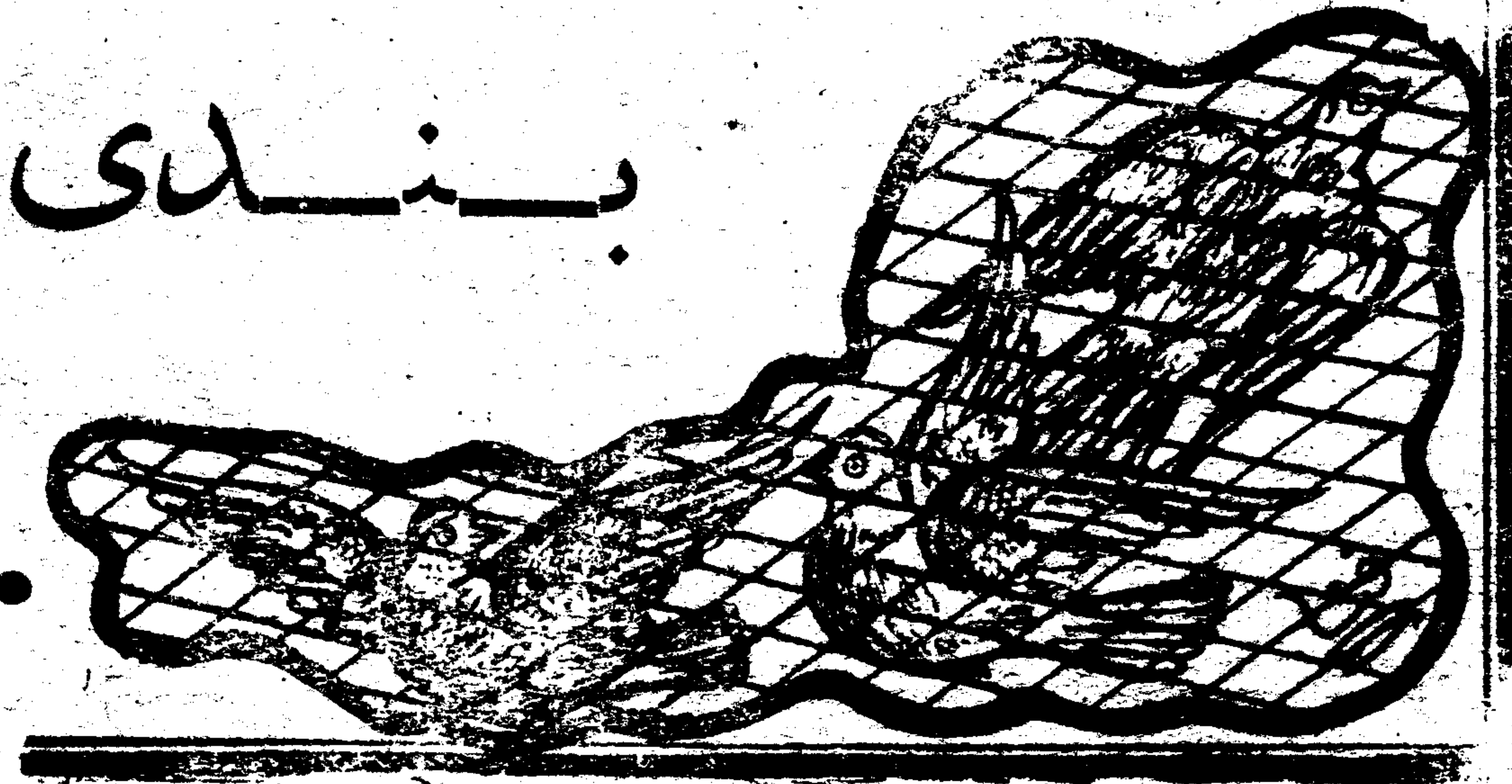

بندی کوترە

چه ستا د ښو د زنګ آواز واو رمه
د زولـنـومـې شر نـګـهار یـاد یـږی
ته هم بند ی یې دانسان په‌لاس کښی
ځکه خو نخواره استعما ر یاد یږ ی
خدایز و کو تره ستا د حال په لیدو
په جیلخا نو کښی مې احرار یادیږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیر ین ګفتا ر یا دیږی
چه ستا ر نـګینې ښکلې ښۍ ګـورم
نومـې د ښکلی یـار سنـګا ر یادیږی
چه‌نوم‌دې واخلم اې نیک مرغه مارغه
د آزادۍ رو غـې ر و یبا ر یـادیږی
تـه مې استا ځی شه پیغام مې یـوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یـار یـادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
خـه چه اوری خـدای به کړی مقرروی

داهم یو خیال

په مستو میو مسته مستی سره پیداشی
یوشین چمن ته راشی او شنه شی په خنداشی
وفا په وعده وکړې زما د زړه طبیبه
رنځور د انتظارته د درد اورنځ دواشی
کږې دګلو څانګی داستا په احترام شی
ګلرخې ته مشغوله دګل په تماشاشی
دګل د بوټو شاته ما ځان وی غلی کړی
نا څاپه زه پیداشم لز شانتی وارخطاشی
باطن کښی بنه خوشحاله ظاهر کښی لز ملاله
په ناز او په غرور د پر زما لوری ته راشی
ته وګورې سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشی
زه هیله در ښکاره کړم ته د پرو کړې نازونه
یو څو شیبې جنګی شی یو څو شیبې پخلا شي
حیرانشم چه داځنګه یو ځل شی مهربانه
ستم ځینې جلاشی وفاسره آشناشی
د مینې په دنیا کښی سلطان اوملکه شو
خمار له بې خوبۍ نه رنګینه له حیا شی
سرکښیږدې زما غیږ کښی تسلیم د پاکی مینی
له سره ترقدمه یوه ټوټه وفاشی
ګل توی شی ستا په غیږ کښی له اوسی زما په غیږ کښی
زه ستاد عشق (فنا) شم او ته راته لیلا شی

میوه

دبادام په څېر سوری ړوندبه دی
هغو سترګو کښی چه شرم‌وحیا نشته
د کور په کور کښی جوړ شیرین‌محفل دی
خو یاران د زمانې کښی وفا نشته
د ګېلاس ګېلاس کښی ښه خوږه شربت شته
خودزړو پیاله‌کښی صدق و صفانشته
د فلك له لاسه شین دناك غمناك زړه
چه د نرخ بازار کښی‌ولی بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تېزی
دمین تندې‌ته بله‌دوا نشته
بهی نلری زېړ رنګ ستا اې رنځوره
ناك مڼه د مخ اوزنې (فنا) نشته

دپښتونخوادغرونوآواز

زېړو سرو ګلانونه لمن کښی ګلستان لرو
ډېرښه رنګین‌بڼ یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
ښی‌ښې منظرې شنه چمنونه اوباغونه‌ډېر
شاو خوا دروکښی دریابونه مست روان‌لرو
غټې جګې ونی ځنګلونه بوټی هررقم
ګل لرو اغزی لرو غاټول او ارغوان لرو

دوبی کښې هم واورې وی زمونږ په جګو خوکو کښې
ځکه پسرلی کښې مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پی غوندې ښې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دمینې غېږ کېږ دیوته
هم د مستو پېغلو ښو ځلمیانو ډېر خوبان لرو
لوی لوی ګړ نګونه مودعزم او ثبات ښئې
تل چه کوی لوبې د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پرې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمرو غوندې غرشان لرو
ینو د زمانې دتغییر او تحول شاهد
ډېروکښې حکایات اوروایات ګوره بې شان لرو
ډېرې حادثې ماجرا ګانې مولیدلی دی
ډک د زمانې د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزې موتر اوسه دی رنګینی د غلیم په خون
خاورو لاندې ډېر دوطن لارکښې شهیدان لرو
ډک لهسر لوړی او افتخار ځینې تاریخ زمونږ
هرې تیزې شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج یو مونږ دمځکې ننګیالی خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پرسر لاره د کاروان لرو
ګله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
ډېروکښې ډک کانونه دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ لکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خـــاوره

توریمه په رنګ خو سره لعلونه سره ګلان لرم
غېږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خوبان لرم
یوسر کښې مې بڼ بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت و بېدیا اوشاړ ډاګونه دی
ځان که دې لږ خوار کړه به جوړ درته ګلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې کړه تنا کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختګ نړۍ کښې ډېر په ښه نوم یادشمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځنې
لاره کښې د ننګ ناموس وپرېږده مه کښتن ځینې
مـانـه پیدا شوی یـې (فنا) زه ستاجو هریمه
مـاتـه کم نظر مه کوه ګنج د سیم او زریمه

تیږه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لیونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو ګلګونه شمه هله
له ګوهر اولعل نه جګه زما بهاده
دوطن په خپواکی کښی لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنګر زماده

د خوارانو حال ته ځير شه اې بډايه
چه يې ستا په دروازه کښي شور غوغاده
که نه ستا ماڼۍ به رنګه کړمه پوه شه
چه ولاړدې دماڼۍ تا داو په ماده
زه په تله کښي مقياس دکم او زيات يم
حق باطل کښي عدالت زما معناده
زمرد لعل و ياقوت زمانومونه
زماغيږ کښي لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه ډير بنه کلک درسونه
چه پوه مې د ثبات عزم دنياده

کوچۍ

له حيا او شرم و نازه ډکه پکه
لکه ناسته چه وی ناوې په ډولۍ کښي
دکميس پاولۍ يې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځليده او بريښيده توره کيږدۍ کښي
يا بی وريځ دتورکاکل په مخ خوره شوه
يا به وه کيږدۍ رڼانه دې سپوږمۍ کښي
بې حياوزمه به ورغله کيږدۍ ته
ځان بې واچاوه دناز غاړه غړۍ کښي
په زړګی کښي يې اوربل دپيغلتوب و
ناقراره دځوانۍ په بې صبرۍ کښي
د هوس هيله ارمان سره مشغوله
تاويده را تاويده به په مستۍ کښي
شوه ناڅاپه د (فنا) له خيا له پټه
دکيږدۍ پرده يې ولويده سيلۍ کښي

آسماني پېغله

ته دشپې ناوې يې دې لويې فضا کښې
را روانه يې په ناز ستورو نڅا کښې
لکه نجل په ناز غرر و او په نخره و ځي
شه سنګينه په تکمين او په ورو ورو ځي
هسې ښکارې د شاعر دخيال نظر کښې
لکه پېغله چه ښکاره شي سره زر کښې
خوار غريب شاه و ګدا دې خريدار ستا
نه ولور دی پاکل شوې نه رو يبار ستا
کله بدر او محاق کله هلال شې
يا د سپين مخ تورو وروځو په مثال شې
د محاق څادر نه نيم مخ را ښکاره کړې
لکه پېغله پلو لاندې ننداره کړې
د خمار او کيف نه ډکې تماشې ستا
خورې بحر و بـر فضا کښې پلوشې ستا
کيفيت د پاکي مينې ستا رڼا کښې
د ښايسته حسن جلوې دې تماشا کښې
د خوبانو په مثال کله ګېداې شې
د دلبر سره مې سيال کله ګېداې شې
نه دې پوزه نه دې غوز نه دې شين خال شته
نه دې يار غوندې ښايسته ښکلې جمال شته

★نه‌دې سرې سترګی★خمارې نه سور★شال شته★
نه★دې ناز او★دګرزو ګتو★کمال شته
خو★بیا هم د یار★تسل کړم په★د یدار ستا
د زړه★چاک ګنډم★د وړانګو په★هر تار ستا
نه ظالمه★ستمګره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځیني ډېره★و فا★داره
د فراق شپه★کښی دې وړانګې★سرې لمبې★دی
★پلوشې دې زخمی★زړو نوته★بر چې دی★
دو★صال دشپې★څراغ تر★صبحدم یی
دمینو★پاک محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمز و راز★خاوندې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★را ښکاره★شق القمر★کښی
ننوتی یی★ګر یوان د★پیغمبر کښی★
★ستا له نوره★ډک دمیو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★ دخیبر★لار سپینو★شید ونه
جوړوې دکیمیا★بوټی له★اغزونه
تا لید★لی دمستا★نو پیما★نی دی
تالید لی★د ځوانانو★جیل خانی★ دی
تا لیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تا لید لی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★د ورېځو په★څادر کښی
یا★غاړه شی★د ناروغ سره★بستر کښی
زېړه★ښکاره ې★د شړشم دګلو★باغ یی
دغریب★د لار د خوار★دکور و★څراغ یې
ستا څراغ★د مظلومانو★سره مل★دی
★ستا رڼا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما ښا م یې
په یوه سترګه ټو ل ګورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو ښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شړه اوس لږ په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ ښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل ښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

او ر بشې

زه بېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسكین او هر فقیر وم
مدر سه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قنا عت ز ما د ا نـه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر تـوپـیر دی‌پـید اشـوی پـه جـهان کښې
حیـوانـی فطرت غـالـب شو پـه انسان کښې
زه پـښـوا و مـه خـو راك د ا نسا نـا نـو
خـوروی مې اوس انسان پـه بـو دګـا نـو
دغـوایـانـو دپښو لا نـدې یـم‌غـوبل کښې
اوس د خروتوبره کښې‌پروت‌یم‌هرغوجل کښې
زمـاشر ا ب پیری ګـا فـرپـه سیم‌وزر نـن
مسلمـا ن را تـه پـه ګـمه‌ګـړی نـظر نـن
زه‌دفـقـر خـاکـمار ی‌ه تـه ګـــیمیا یـم
(فنا) ر نـځ د حـر ص و آ ز تـه بنه دوایـم

سپین بزیری مالیار

یارانې‌مې دبلبل‌او ګل‌لیدلی ✲ سې نغمې‌مې د مرغانواورېدلی
صبا یې به کرځېدم دګلو خوا کښې
لور رمبی به‌مې‌هر کـله وپه ملاکښې
له اوبونه‌مې‌اخیستی دصـفـا د ر س
لـه‌بلبل‌نـه مـې اخیستی دوفـادرس
د سپو ږ مۍ دشپو لذت‌مې‌نه‌هېرېږي
د خوږو مېوو نعمت مې نه هېرېږي
ما غاړې غاړې لید لی ډېرې څا نګې
ما لیدلی د سپوږ مۍ زرینې و ړ ا نګی
دلمر څرك په‌ژبه‌دااقرارمی‌یاددی ✲ دشبنمو دنیستی‌قرارمې‌یاددی

زمالاسونو پښوکښې د پراغزی دی تللی
د پراغزی ماپه اغزیو دی اپستلی
بارانو نو د پر ژړ لی دی صحرا کښې
ماځوځان اغزی رپېلی دی بېدیا کښې
چه یاد پزی مې د اوچ او شاړ د اگونه
د غاټول پشان مې زړه لړی داغو نه
د خوبنې سروغمونه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړ الری په پاړی کښې
دآبشار و فوارو فریا د ژړ اده
دغوټې دخوښې ژوندیوه خندا ده
مالیدلی دی رنگین ښا یسته گلونه
د خو با نوپه اور بل ټټر لاسونه
مستې پیغلی گرځېدې به په هر بڼ کښې
مینا ن به غېږ په غېږ و په چمن کښې
گلولاندې به وېدې وې نجونې ځوانی
پهسینوبه یې د پری د گلو پانی
اندامونه مې ښنا رغوندې لړز پزی
د شبنم په څېر مې او ښکی راتویږی
ضعیف شوی نوردستر گوکم مې زوردی
په څراغ دزړه کښې بل دهینی او ردی
دسپین گل پشان مې زیره شوله سپینه
خوځو ا نېزی زما پس ته پس تهمینه
پسرلی کښې (فنا) شین بڼ او بوستان دی
پرما و ا و ره ا وری عمر مې خزان دی

دشکوفې جشن

شکوفې دطبیعت شهکار هنریې
ته د څا نګو په افق کښې سپین سحریې
دماشوم په څېر دښاخ زانګو کښې زانګې
ګوشواره یې ته دښکلې پېغلې څانګې
ستا په ګل کښې دځوانۍ پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښې دې دعشق اومینې راز شته
تل په تاوې ښکلې څانګې مرمر یني
لکه خیال سره غاړه وې لېچې سپینې
یې د لښتو په سپنسې کښې مرغلرې
سپینې غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو تویېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانګې نه تویېږي
د چمن دپېغلو بوږو پښو ته لوېږي
په تا جوړه بڼ کښې جشن چراغان شي
ډېر خوبان دې په ښکلا مین حیران شي
غوړوکې ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلې څانګې سپین ورېښمین څادریې
رسېدلې دښکلا په لوړ معراج یې
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یې
ته په څانګو کښې خیالی ید بیضایې
دبهار ناوې دسپینې خولې خندا یې
یادوې ژمی واورینې څانګې ما ته
ځیروې مې د غریب دتن خا متا ته

ښه لطیفه اوپسته یې لکه سپین لا س
ستا لمن نه لیرې غواړم د ګلچین لاس
پاك لمنه یې داغ نښته ستا لمن کښې
کاشکې خښ شمه(فنا) ستا په کفن کښې

دارغوان مشعل

هره څانګه مې د سرو ګلو مشعل دی
لکه سرې منګلې اوړپه ما کښې بل دی
زه دطور دغره داوریو انعکاس یم
په نکریزو ښه رنګین دقدرت لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر مې نښته
دهنر لاس یم اغزی ضرر مې نښته
پاڼه ګل مې زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعر خیال ته مې څانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په ما باندې رنګین وی
خو نه زما لمن نا پاکه او ننګین وی
زما لمن ته دګلچین نا پاك لاسونه
نرسېزی یم دغرو باننګه نجو نه
تشبیه نکړې زما څانګه په خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم رنګین لاس
که مې وپوښتې (فنا)څوك په قیامت کښې
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښې

دور ښمو چنجی

دتوت پاڼه مې خوراك دی چه نبات دی ✻ دوریښمو په کفن کښې مې ممات دی
دوریښمو په چنجی مشهور حیوان یم ✻ انسانی خدمت ته جاړز ماحیات دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پر څې ستا په توري شپې کښې هم رڼا شته
ته دګل په مخ خولې د شرم اوناز یې
هم د آب هم دآ بر وسپیڅلی راز یې
د شنبلې په تېره څوکه هسې ښکارې
لکه اوښکې وی ښو باندې ولاړې
داغزی په نېش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې دشنبلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل دپیغلې تن کښې
ته صدف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس ږلۍ باران ستا
په نڅا او پټ راځې دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځې وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خودورځې بیا وږمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مینې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دګل مخ شي بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شي اې سیمابه

له پستي نه‌ځي دعلوي پاك حرم ته
محوه کيږي له و جوده ځي عدم ته
د حيات اوبه اوهم دمرگ‌سراب يي
دفاني ژوندون تعبير لکه حباب يي
ته روڼي اوښکي دستورو دژړا يي
درسته شپه ژاړي صبا ته بيا خندا يي
اې‌شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښي
ژاړي او ښکي تو يوي دچا په غم کښي
گونديي ستابه‌کوم‌يتيم کو نه‌يادېږي
چه‌دي او ښکي په دي شپه کښي راتو يېږي
يابه ناوي دواده شپه کښي ژړېږي
په‌الماس‌گوته‌سره زرجبري ودېږي
يي دآب ، آبرو ، حيا او صفاټکي
ددرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکي
ستا داني زما د نظم آب و تاب دي
هر يو څاڅکي دي په در گوهر حسا ب دي
په گلپا ڼي کښي(فنا)تـه‌زوړ‌شراب يـي
دهنر اوشعر جهان کښي‌انقلاب يي

★ ★ ★

مرگ‌او ژوند

طبيعت‌په‌پسرلي کښي ژوندي‌کيږي
بياپه دوبي‌کښي پخيږي ځلمي کيږي
شي‌رنځور دردمندزهير اوزيړ خزان کښي
ژمي‌مري چه دېر ناتوان‌سپين‌زيري‌کيږي

دبزګرچیغه

د وطن دبڼ نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هوا کښې
د توبې ژړاباران دخد ای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښې
چه کرېږعغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حاصل ، حرام زنا کښې
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښې
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزګریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښې
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښې

خپشاوه

خپشاوه که داادب بڼ په قلم شی
نو به هله شین زرغون د زړو حرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبڼ مالیا ړشه
باخبره داغزیو له آزار شه
خپشاوه کړه له محیطه خنډو خارتول
چه وطن شی بڼ بوستان ګل وګلزار ټول

بنایی پرې شی د خو درو بـو ټو سر ونه
چه یی ګټـی ځینی ۀ پر وی ضـررو نه
دنهضـت بڼ و بوستان بنه پاك صفا کـړه
خطر ناك اومضربوټـی ټول امـحا کـړه
ته کړه پـاکـه د هېـواد دپیشرفـت لاره
د ظـالـم او د خا ینـ لـه خس و خاره
په بر چـه کـه خپشـاوه د ظلـم بڼ شـی
(فنا) هلته به سمسو ر بـاغ د و طن شـی

تمباکوڅه وایی

★ زما پا ڼـه د چلـم د خـو لـی تـاج دی ★
★ پـه لمبو کښې سـوزېدل زمـا معـراج دی ★
★ پـه مـنلـی د یـارا نو انـجمن کـښی ★
★ لـړم دېـر خرید ا ران په هر و طن کښی ★
★ د لـو ګیو پـه حلقو کښی می بندیان شته ★
★ زولنـو کښی می پابند ۀ بر عـملیا ن شته ★
★ کـه څه هـم مضر د ښمن زه د روغتیا یم ★★★★★★★★★
★ د دوکـتور طبیب حکیم د رنـځ دوا یم ★
★زه د ښمن یـم دهـغه چـه زمـا مـل شـی★
★ کـوچنیان زمـا عمـل کښی بد عمل شـی★
★لـه سـروشونډ وخو لګی اخلم چه سیګار یم★
★★★★★★پاکـی خو لی مـردار وم کـه زه نصوار یم★
★کـه څه هـم زمـا لوګی نا پاك حر ام دی★★★★★★★★★
★خـوعـا قـل آزاد انسان زمـا غـلام دی★
★بـد لـوم زر پـه اېـرو دامـی کمـا ل دی★
★سـوزوم پیسی دخـلکـو دامـی چـال دی★
★لـوبی کـړم په هـوش او فکر د انسان زه★
★دبـشر تمیز (فـنـا) کـړ مـه حیـران زه★

غاټول

د صحرا دوچو شونډو ترجمان یم
غمشریک د لعل یاقوت او د مرجان یم
د ښتونو تماشا کړم ځګر خونه
د وطن غم په سرو وینو کړم ګلګونه
زه له باغ او له باغوانه بې نیازیم
د خونخوارو د رنګینو پنجو رازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمی کړم
داغ په زړه د وچ ډاګونو بې آبیکړم
زه د سرو سترګو د اوښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تورو خاورو ته به ور کړمه سره وینه
په هوس د سرسبزۍ په ډېره مینه
د لیلی د ښکلی مخ سره همراز یم
د مجنون داغي ارمون سره دمساز یم
خال په ښکلی مخ داغي کړم په ځګر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
د شهید د قبر سرته بل څراغ یم
د مزار په شاوخوا یې رنګین باغ یم
د زړه داغ مې د رنګین زخم تعبیر دی
زما سور رنګ د شهید د روح تفسیر دی

نا روا خولگی له سرو شونډو گلگون کړم
تو یول دبیگناه خون ځگرخون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شاهد یم
درد مندانو ته دده درنځ قاصد یم

قفس

بیگناه ته پاك محل جنت نشان یم
گنهگارو ته دوزخ په دې جهان یم
که مظلوم او بیگناه په ما کښی بند شی
نود دوی د او سپلو آتش فشان یم
د قاتل زانیرهزن او غل د پاره
زه دقید او اسارت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزام په قلمرو کښی
دخاین ژوندی جسد ته گورستان یم
لرم شرتک دزولنو ځنځیرهرگوټ کښی
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غوندې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته گلستان یم
په تفسیر دمعمامې(فنا) پوه شه
پېژند نه کړمې غوارې زه زندان یم

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرکۍ ته

تا ته چه گو ر مه بهاریاد یږی
د پښتونخوا مځکه کوهساریا دیږی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانوسره ښکاریا دیږی
چه ستا د ناز اونخرو تگ ته گورم
هله د یار د نا ز ر فتاریا دیږی
کله چه ستا ښکلی څیره و ینمه
نو د محبوبې تش دیداریا د یږی
چه ستا نغمې مې غو ږ ته ور سیږ ی
خوږی خبرې د ر و یبا ر یا د یږی
چه په قفس کښې ستاسندرې و ا ورم
د گنهگار و ا ستغفا ر یادیږی
ته چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا د یږی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریـم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننـو زم بیـا د حسن ا و غېږ گـلشن تـه
ټو ✲ لومه د ✲ ښکـلا ښایسته گـلان زه
✲ ✲ ✲ جـو ړو م ځـانـته د گل نـوی جهـا ن زه
✲ دېستې ✲ سینې باغچه کښی گل گلزاردی
✲ د تجلی په غـېږ کښی موج گـل د انار دی
په ✲ ر نـگینو لبـا سو نو آ ز ا ستـه د ه
✲ د وصـال شپـه کـښی د گـلو گـلـد سته ده
نری ملا ✲ یـی گـلـدستـه د سپینـو گـلـو
✲ د ✲ سر و گـلو گـلد سته یې په منـگـلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایـښی دگل تـاج ✲دی
د✲ دې وصل د ارمـان آ رزو معراج د ی
زې دستر گوپه نرگس ✲ کـښی شراب ځمگه
گلا لی ✲ مخ نـی عـرق د گـلا ب څـکمه
دسروشونډوله گـلزا ر یې ✲ غو ټـی ا خلم ✲
دې غوټـی نه ✲ ښه شیر ینه خو لگی ✲ اخلم
چـه د نـاز د نا زبو پـه بوی ✲ مستېږم ✲
بیادعطر وبوی جهان ✲ کښی محوه ✲ کـېږ م
زه (فنا) شـاعر یم عشق زما گـلشن ✲دی ✲
ز ه بـلبل یـم د گـل ✲پاڼـه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیو ا ن شو
عقل او نطق ور سر ه یو ځا ی شو انسان شو
دځوا نی ا و پیغلتو ب ژ و ند و ن بهـا ر و
چه دمرگ چپاو پر ې راغی بیا خز ا ن شو

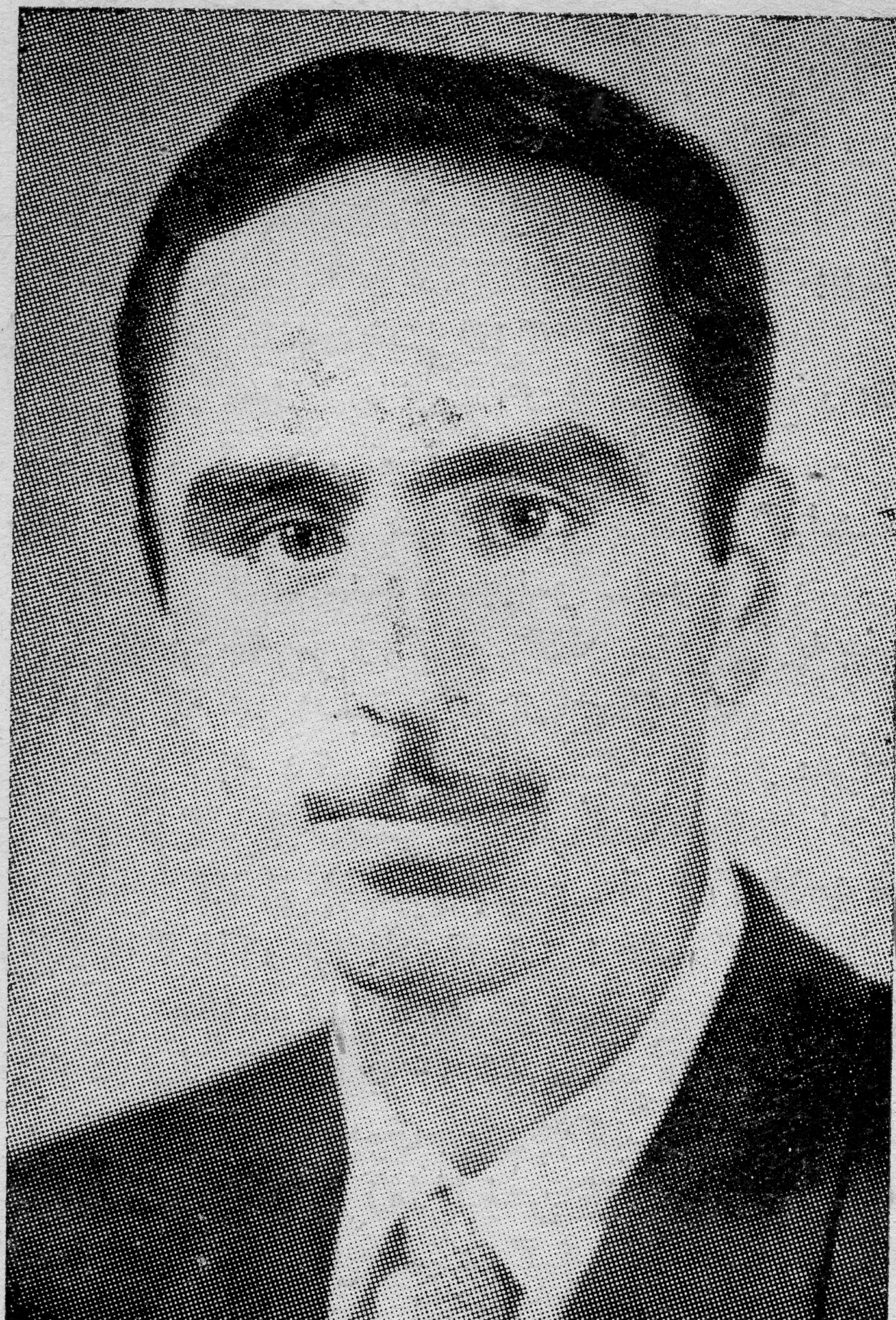

PROPERTY OF ACKU
6185

محمد جان (فنا)

پای

څونړی کښې دژوندون اومرګ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دي نشته هغه ته يې ☆ بل ضرورد هر آغاز پسی انجام شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ودانی

د ښاغلی قندهاری د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومی امتنان د نمانځنی سره هغوی ته څرگندوم.

د ښاغلی چراغعلی دحروفچینی مدیر، ښاغلی گلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلی کولو کښې ایستلی دی دیادونې او قدر وړ بولم او د دولتی مطبعې دټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ گلبرگها دفارسی نثرونومجموعه
۲:ـ د اورلمبی (نظم)
۳:ـ چارگل (نظم)
۴:ـ پتنگ (نظم)
۵:ـ دشاعرخیال (نثر)
۶:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	ه	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړیدلی	ی	۲۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پښرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

DE

SHAER PESARLAY

BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961

KABUL

دولتی مطبعه

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library